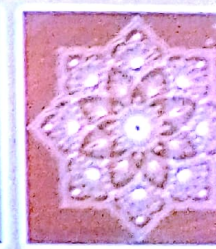
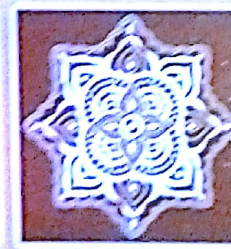

सागरिका

वैष्णवशास्त्रसंस्कृतशोधपत्रिका

अंक: १५/३-६

सागरिका

त्रैमासिकीसंस्कृतशोधपत्रिका

सागरिकासमिति:

संस्कृतविभाग:

डॉ. हरीसिंहगौरविश्वविद्यालयः, सागरम् (म.प्र.)

ISSN : 2229-5577

सागरिका

त्रैमासिकीसंस्कृतशोधपत्रिका

अङ्क ४६/३-४, विक्रमसंवत् २०७२

षड्चत्वारिंशद्वर्षे तृतीयचतुर्थाङ्कौः
(संयुक्ताङ्कः)

संस्थापक संपादकः

स्व. रामजी उपाध्यायः

प्रधानसम्पादकः

राधावल्लभत्रिपाठी

सम्पादकः

आनन्दप्रकाशत्रिपाठी

प्रबन्धसम्पादकः

शशिकुमारसिंहः

सम्पादकमण्डलम्

नौनिहालगौतमः, सञ्जयकुमारः, रामहेतगौतमः, किरण आर्या

सागरिकासमितिः

संस्कृतविभागः

डॉ. हरीसिंहगौरविश्वविद्यालयः, सागरम् (म.प्र.)

ISSN : 2229-5577

सागरिका

SAGARIKA

Quarterly Research Journal in Sanskrit

Vol. 46 / 3 - 4

Four Issues Every Year-June-Sep.-Dec.-March

अङ्कप्रकाशनं प्रतिवर्षम् आषाढ-आश्विन-पौष-चैत्रमासेषु

परामर्शदात्री समिति:

१. प्रो.शशिप्रभाकुमारः

२. प्रो.अभिराजराजेन्द्रमिश्रः

३. डॉ.बलरामशुक्लः

४. डॉ.रमाकांतशुक्लः

५. प्रो.पी.के. मिश्रः

पत्रव्यवहारसङ्केतः

प्रो. आनन्दप्रकाशत्रिपाठी

अध्यक्षः, संस्कृतविभागः

डॉ. हरीसिंहगौरविश्वविद्यालयः, सागरम् ४७०००३ (म.प्र.)

दूरभाष-फैक्स : ०७५८२-२६४३६६

Email : sanskritsagar1946@gmail.com

प्रकाशिका - सागरिकासमिति:

संस्कृतविभागः, डॉ. हरीसिंहगौरविश्वविद्यालयः, सागरम् (म.प्र.)

सदस्यताशुल्कम्

वार्षिकम्-१०० रु., आजीवनम् प्रतिव्यक्ति-१०००रु.,

आजीवनम् प्रतिसंस्थम्-२००० रु., प्रत्यङ्कम्- २५रु.

अस्याङ्कस्य-५० रु.

आवरणं शब्दसज्जा च

संजय तिवारी, सरोज कम्प्यूटर्स, ई.एल.सी. कैम्पस

विश्वविद्यालयमार्गम्, सागरम्

मोबा. : 09827232708

सम्मान्याः सुधीपाठकाः !

पाठकविमर्शो नाम नूतनः स्तम्भः

सुविदितमेव संस्कृतसाहित्यजगति सागरिकायाः
सुदीर्घकालिकं शैक्षिकयोगदानम्। संस्कृते निरन्तरं
प्रकाश्यमाना शोधपत्रिका सागरिका सामाजिक-
शास्त्रगतवैविध्यविषयानुस्यूता साहित्यजगति
बहुप्रतिष्ठां भजते।

अत्र साहित्यप्रेमिणां संस्कृते गवेषणामूलकानि
शोधपत्राणि सामाजिकोपयोगिन आलेखाश्च
प्रकाश्यन्ते।

प्रकाशितानामालेखानां शोधपत्राणाञ्च विमर्शाय
'पाठकविमर्श' इति नामक एकः स्तम्भः प्रारब्धः।
प्रकाशितवस्तुसन्दर्भे अस्त्यस्मिन् प्रकल्पे
पाठकवर्याणां सहृदयानां वा विचारविमर्शाय
शोभनावसरः। विचाराणां प्रकाशनमागामिन्यङ्के
भविष्यति। तदर्थं नवीना विचाराः समुत्कृष्टशोधपत्राणि
चामन्यन्ते।

(सर्वं सङ्गणक-यन्त्रटङ्कितं सी.डी. सहितं / ईमेल
द्वारा च प्रेषणीयम्।)

सम्पादकः

विशेषः

सम्मान्याः ग्राहकवर्याः।

सहर्षं सूच्यन्ते यत् सागरिकाया आजीवनसदस्यताङ्कृते ४५० रुप्यकाणि
अतिरिक्त- डाक-व्ययं प्रेषणे उपलब्धाः प्राचीना अङ्काः निःशुल्कं प्रदास्यन्ते।

अनुक्रमः

१.	अलिविलासिसंलापस्य उपनिषन्मूलकत्वम् रमाकान्तपाण्डेयः	९
२.	न हि रसादृते कश्चिदर्थः प्रवर्तते रंजनकुमारत्रिपाठी	१९
३.	भगवद्गीतायां प्रबन्धनशास्त्रस्य नैतिकसिद्धान्ताः खगेन्द्र पात्रः	२४
४.	श्रौतपरम्परानुरक्षणे कालिदासस्य नैपुण्यम् रामानुज उपाध्याय	३१
५.	आधुनिकसंस्कृतसाहित्यस्य मुख्यवैशिष्ट्यानि राधावल्लभ-सिद्धेश्वरयोर्नाट्यकृतिततिदिशा सोम्यजीत सेन	३७
६.	एताद्वकार्तवीर्योदयमहाकाव्ये ज्योतिषशास्त्रस्य प्रभावः तेजनाथपौडेलः	५१
७.	सन्दर्भेषु दशरूपकं श्रेयः - प्राच्यपाश्चात्यमतसमीक्षणम् सुमन कुमार झा	५९
८.	भासस्य रूपकेषु विद्यमाना ललितकलाचेतना राघवेन्द्र शर्मा	७३
९.	काव्यप्रकाशगतादाहरणेषु देव विमर्शः वैभव वसन्त कान्हे	८०
१०.	महाकविकालिदासस्य विविधविषयकं लोकोक्तिवर्णनकौशलम् पवनकुमारपाण्डेयः	८४
११.	मम्मटदृशा व्यञ्जनावृत्तिविमर्शः सौरभद्विवेदी	९०
१२.	शास्त्रेषु आनन्दविवेचनम् गोपी शर्मा	१०४

१३.	मानवेदकृतकृष्णागीति-भागवतपुराणयोः तुलनात्मकमध्ययनम् उमा ए.	११०
१४.	माण्डुक्योपनिषद्दिश 'आत्म-ओ३म्' कारयोस्तादात्म्यम् प्रियव्रतमिश्रः	११७
१५.	पाणिनीयतद्धितप्रत्ययविचारः अरविन्दकुमारपाण्डेयः	१२०
१६.	दृश्यकाव्ये मृतेः दृश्यत्वविचारः दिव्येन्दु मण्डल	१२९
१७.	अभिज्ञानशाकुन्तलस्य श्लोकचतुष्टयस्य प्रासंगिकता सत्येन्दु शर्मा	१३४
१८.	काव्यशास्त्रदृष्ट्या उपदेशविवेचनम् अखिलेश कुमार	१३७
१९.	'धरा कम्पते' काव्यस्य वैशिष्ट्यम् रहस बिहारी द्विवेदी	१४२
२०.	महाभारतमहाकाव्ये गीतायाः वैशिष्ट्यम् धर्मेन्द्रकुमारः	१४७
२१.	शांकरवेदान्ते ब्रह्मणः कर्तृत्वम् कपिलः गौतमः	१५०
२२.	वैदिकवाङ्मये वर्णितानि काव्यतत्त्वानि धनञ्जयवासुदेवद्विवेदी	१५५
२३.	राजतन्त्रम् आचार्य रामजी उपाध्यायः	१६२
२४.	इस्लामधर्मानुयायिनां संस्कृतसेवा वनमाला भवालकरः	१९४
२५.	प्रतिभास्वरूप-विमर्शः अच्युतानन्द दाश	२०१